
„Così fan tutte” Wolfganga Amadeusza Mozarta – premiera spektaklu w reżyserii Jerzego Stuhra

Informacja prasowa

„Così fan tutte” (*Tak czynią wszystkie*), jedno z najważniejszych dzieł operowych Wolfganga Amadeusza Mozarta w reżyserii Jerzego Stuhra, będzie miało swoją premierę 12 marca (g. 18.30) w Operze Krakowskiej. To już trzecia reżyserska realizacja dla krakowskiego teatru artysty, który i tym razem wzięł na warsztat dzieło z gatunku opery *buffa*. Powstała w 1790 roku w ramach współpracy z librecistą Lorenzo Da Ponte operę, budzącą na kartach historii muzyki wiele kontrowersji, będzie można zobaczyć 13, 14 i 16.03 br. (g. 18.30).

Ta opera jak cudowna bańka mieni się barwami bufonady, parodii, autentycznego i udawanego uczucia. Ale dochodzi jeszcze do tego barwa czystego piękna – pisał biograf Mozarta, Alfred Einstein. „Così fan tutte” to z jednej strony klasyczna opera buffa, opowiadająca o niedoskonałości stosunków damsko-męskich, rozpiętych między ideą miłości a pokusami cielesnymi. Z drugiej strony doprawiona jest ona gorzką prawdą o ludzkiej naturze. Libretto napisał Lorenzo da Ponte, autor tekstów powstałych wcześniej oper, tj. „Wesele figara” i „Don Giovanni”. Temat, oparty podobno na prawdziwych wydarzeniach, podsunął kompozytorowi sam cesarz Józef II, na którego zamówienie powstało dzieło. Kluczym elementem libretta jest zamiana partnerów między parami kochanków i wystawienie na próbę wierności kobiet przez mężczyzn w imię zakładu, że „tak czynią wszystkie”.

Motyw próby wierności jest obecny w sztuce już od czasów starożytnych. Jest to rodzaj literackiego toposu, który znaleźć można m.in. w „Metamorfozach” Owidiusza, a następnie w dziełach twórców epok późniejszych: Giovanniego Boccaccia, Ludovica Ariosta, Félixo Lope de Vegi, Felipa Calderona i innych. Te literackie korzenie były niewątpliwie znane Da Pontemu, świetnie zaznajomionemu nie tylko z tradycją antyku i renesansu, choć dzieło to, jako jedyne spośród wszystkich librett napisanych dla Mozarta nie opiera się na jawnych literackich pierwowzorach.

W wieku XVIII motyw próby wierności nieraz pojawiał się w sztukach teatralnych, zarówno tych popularnych, jak i wysokich. Jak pisze Katarzyna Lisiecka: *Sam Mozart mógł się z nim zapoznać na przykład przy okazji wystawiania w 1783 roku wiedeńskiej wersji sztuki Pasquale Anfossiego „Il curioso indiscreto”, do której autor „Così fan tutte” skomponował trzy arie (KV 418, KV 419, KV 420). Włoskie dramma giocoso nawiązywało bezpośrednio do jednej z opowieści o próbie wierności, pochodzącej z „Don Kichota” Miguela Cervantesa.*

Premiera „Così fan tutte” pod batutą Mozarta miała miejsce w wiedeńskim Burgtheater w styczniu 1790 roku. Choć przyjęte entuzjastycznie, ze względu na swą treść dzieło wywołało etyczne kontrowersje. Operę można określić jako ubrany w formę scenicznego żartu mozartowski moralitet, o głębszym przesłaniu i indywidualnym wymiarze. Ukazuje on mankamenty relacji międzyludzkich, potępia poddawanie się słabościom i pokusom, a wierność, wybaczenie i prawdę wynosi jako najwyższe wartości. Jak zwykle w dziełach operowych salzburskiego mistrza dostrzegalna jest koncentracja na psychologicznym wymiarze każdej z postaci. Charaktery zostały trafnie odzwierciedlone za pomocą muzycznych środków. Dzieło obfituje bowiem w pełne dowcipu dialogi oraz sceny zbiorowe.

Spektakl reżyseruje Jerzy Stuhr – aktor, reżyser i pedagog, znawca kultury i języka włoskiego. To trzecia realizacja tego twórcy dla sceny Opery Krakowskiej, po wspaniale przyjętych i nagradzanych „Don Pasquale” i „Cyruliku sewilskim”. Jak podaje reżyser: *Così fan tutte* podejmuje temat moralności, uważnie przygląda się ludzkiej naturze. Mówi o tolerancji, o wybaczeniu, podejmuje także bardzo współczesny temat ludzi, którzy dla własnych korzyści bawią się innymi (...) Wszystko zaczyna się bardzo niewinnie, żartobliwie, po czym, jak w *Onych Witkacego*, niefrasobliwa zabawa staje się czymś niezwykle poważnym.

Kierownictwo muzyczne nad realizacją spektaklu sprawuje Tomasz Tokarczyk. Tak wspomina o współpracy przy spektaklu z reżyserem: *Namawiając Jerzego Stuhra na Così fan tutte zwracałem uwagę, że w tej operze znajdzie teatr w jego najpiękniejszej formie. Relacje między muzyką a librettem są tu doskonałe – brzmi cudowna muzyka, soliści śpiewają, ale tak naprawdę opera Mozarta i Da Ponte to przede wszystkim wspaniały teatr.*

Za scenografię odpowiada Natalia Kitamikado, kostiumy Maria Balcerek, ruch sceniczny Gabriela Kubacka, solistka baletu Opery Krakowskiej, z kolei za reżyserię światła Dariusz Pawelec.

W głównych rolach usłyszymy solistów Opery Krakowskiej: Katarzynę Oleś-Blacha, Iwonę Sochę (Fiordiligi), Agnieszkę Cząstkę-Niezgódkę, Monikę Korybalską (Dorabella), Paulę Maciołek (Despina), Michała Kutnika, Adama Szerszenia (Guglielmo), Jarosława Bieleckiego, Adama Sobierajskiego (Ferrando), Sebastiana Marszałowicza (Don Alfonso), a także zaproszonych do współpracy artystów: Agnieszkę Adamczyk (Fiordiligi), Zuzannę Caban (Despina), Adriana Domareckiego (Ferrando), Roberta Gierlacha (Don Alfonso).

Premiera: 12 marca (g. 18:30), Duża Scena

Kolejne spektakle: 13, 14 i 16.03 (18.30), Duża Scena

Reżyseria: Jerzy Stuhr

Kierownik muzyczny: Tomasz Tokarczyk

Asystent kierownika muzycznego: Piotr Wacławik

Bilety do nabycia w kasie Opery lub online na stronie internetowej instytucji opera.krakow.pl

